

**GLAVNA SLUŽBA
ZA REVIZIJU JAVNOG SEKTORA
REPUBLIKE SRPSKE**

Republika Srpska
78000 Banja Luka
Vladike Platona bb
Tel: +387(0)51/493-555
Faks: +387(0)51/493-556
e-mail: revizija@gsr-rs.org

**Izveštaj o provedenoj finansijskoj reviziji
Opštine Foča
za period 01.01.-31.12.2022. godine**

Broj: RV050-23

Banja Luka, 10.07.2023. godine

SADRŽAJ

I	IZVJEŠTAJ GLAVNOG REVIZORA	1
	Izvještaj o reviziji finansijskih izvještaja	1
II	IZVJEŠTAJ GLAVNOG REVIZORA	4
	Izvještaj o reviziji usklađenosti.....	4
III	REZIME DATIH PREPORUKA.....	6
IV	KRITERIJUMI ZA REVIZIJU USKLAĐENOSTI.....	8
V	IZVJEŠTAJ O PROVEDENOJ REVIZIJI (NALAZI)	9
	1. Uvod	9
	2. Provođenje preporuka iz prethodnog izvještaja.....	9
	3. Zaključak o funkcionisanju sistema internih kontrola	10
	4. Nabavke.....	12
	5. Priprema i donošenje budžeta	13
	6. Finansijski izvještaji	14
	6.1. Izvještaj o izvršenju budžeta.....	14
	6.1.1. Prihodi i primici.....	15
	6.1.2. Rashodi i izdaci.....	16
	6.1.3. Budžetski suficit/deficit.....	18
	6.1.4. Neto finansiranje.....	19
	6.1.5. Razlika u finansiranju	19
	6.1.6. Izvještaj o izvršenju po računovodstvenim fondovima	19
	6.2. Bilans uspjeha	19
	6.2.1. Prihodi.....	19
	6.2.2. Rashodi.....	20
	6.2.3. Finansijski rezultat.....	21
	6.3. Bilans stanja.....	21
	6.3.1. Aktiva.....	21
	6.3.2. Pasiva.....	24
	6.3.3. Vanbilansna evidencija.....	25
	6.4. Bilans novčanih tokova	26
	6.5. Vremenska neograničenost poslovanja.....	26
	6.6. Potencijalna imovina i potencijalne obaveze	26
	6.7. Napomene uz finansijske izvještaje	26

I IZVJEŠTAJ GLAVNOG REVIZORA

Izvještaj o reviziji finansijskih izvještaja

Mišljenje sa rezervom

Izvršili smo reviziju konsolidovanih finansijskih izvještaja korisnika budžeta Opštine Foča koji obuhvataju: Konsolidovani bilans stanja na dan 31.12.2022. godine; Konsolidovani bilans uspjeha, Konsolidovani izvještaj o promjenama neto imovine, Konsolidovani bilans novčanih tokova, Konsolidovani periodični izvještaj o izvršenju budžeta na računovodstvenom fondu 01, Konsolidovani periodični izvještaj o izvršenju budžeta na računovodstvenom fondu 02 i Konsolidovani periodični izvještaj o izvršenju po računovodstvenim fondovima, za godinu koja se završava na taj dan. Revizijom smo obuhvatili pregled značajnih transakcija, objašnjavajućih napomena uz finansijske izvještaje i primjenu računovodstvenih politika u revidiranom periodu.

Po našem mišljenju, osim za navedeno u pasusu „Osnov za mišljenje sa rezervom“, konsolidovani finansijski izvještaji korisnika budžeta Opštine Foča istinito i objektivno prikazuju, u svim materijalnim aspektima, finansijsko stanje imovine i obaveza na dan 31.12.2022. godine i izvršenje budžeta za godinu koja se završava na taj dan, u skladu sa propisanim okvirom finansijskog izvještavanja.

Osnov za mišljenje sa rezervom

Reviziju smo izvršili u skladu sa Zakonom o reviziji javnog sektora Republike Srpske i relevantnim ISSAI standardima revizije 2200-2810. Naša odgovornost za provođenje revizije detaljnije je opisana u pasusu „Odgovornost revizora“. Reviziju smo proveli u skladu sa ISSAI 130 - Etički kodeks, ispunili smo naše ostale etičke odgovornosti i nezavisni smo u odnosu na subjekta revizije.

Smatramo da su pribavljeni revizijski dokazi, s obzirom na propisani okvir finansijskog izvještavanja dovoljni i odgovarajući i da obezbjeđuju osnov za naše mišljenje o finansijskom stanju imovine, obaveza i izvora i izvršenju budžeta.

Kao što je navedeno pod tačkom 3. ovog Izvještaja:

Popis imovine i obaveza sa stanjem na dan 31.12.2022. godine kod Opštinske uprave, Javne ustanove Centar za socijalni rad Foča, Centar za kulturu i informisanje Foča, Javne ustanove Turistička organizacija opštine Foča, Javne ustanove Dječiji vrtić „Čika Jova Zmaj“ i Javne ustanove Muzej „Stara Hercegovina“ nije organizovan i izvršen shodno odredbama Pravilnika o načinu i rokovima vršenja popisa i usklađivanja knjigovodstvenog sa stvarnim stanjem imovine i obaveza, jer komisija za popis nije utvrdila stvarno stanje na osnovu eksterne potvrde salda potraživanja i obaveza, akcije i učešća u kapitalu i nematerijalna proizvedena imovina nije obuhvaćena popisom, a djelimično su obuhvaćeni zemljište, putevi i javna rasvjeta. Takođe, izvještaj o izvršenom popisu ne sadrži uporedni pregled stvarnog i knjigovodstvenog stanja popisane imovine i obaveza.

Kao što je navedeno pod tačkom 6.1.2.1. ovog Izvještaja:

Grantovi su precijenjeni u iznosu od 270.347 KM za koliko su potcijenjene subvencije, jer subvencije za sufinansiranje izgradnje zgrade za mlade bračne parove su evidentirane u okviru grantova, što nije u skladu sa članom 94. Pravilnika o budžetskim klasifikacijama, sadržini računa i primjeni kontnog plana za budžetske korisnike.

Kao što je navedeno pod tačkom 6.2.1.2. ovog Izvještaja:

Pomoći u naturi su precijenjene u iznosu od 895.000 KM za koliko su potcijenjeni prihodi obračunskog karaktera po osnovu odnosa sa drugim jedinicama vlasti, jer ulaganje iz Programa javnih investicija Republike Srpske u nefinansijsku imovinu Opštine Foča je

evidentirano na pomoći u naturi od pravnih lica iz zemlje, što nije u skladu sa članom 65. stav (1) tačka 3. Pravilnika o računovodstvu, računovodstvenim politikama i računovodstvenim procjenama za budžetske korisnike.

Kao što je navedeno pod tačkama 6.2.2.2. i 6.3.1.1. ovog Izvještaja:

Rashodi amortizacije su precijenjeni za iznos od 25.542 KM za koliko je potcijenjena vrijednost zgrada i objekata, jer amortizacija puteva nije vršena od momenta kada je sredstvo raspoloživo za korišćenje shodno MRS JS 17 – Nekretnine, postrojenja i oprema (paragraf 71).

Rashodi od usklađivanja vrijednosti imovine su potcijenjeni za iznos od 27.265 KM za koliko su precijenjena kratkoročna potraživanja, jer potraživanja po osnovu zakupa zemljišta i poslovnog prostora, koja nisu naplaćena duže od 12 mjeseci od datuma dospeljeća, nisu korigovana i klasifikovana kao sumnjiva i sporna potraživanja u skladu sa članom 73. Pravilnika o računovodstvu, računovodstvenim politikama i računovodstvenim procjenama za budžetske korisnike.

Kao što je navedeno pod tačkom 6.3.1.1. ovog Izvještaja:

Kratkoročna potraživanja su potcijenjena za iznos od 53.277 KM, za koliko su precijenjena dugoročna potraživanja, jer nije izvršena reklasifikacija potraživanja za poreze, doprinose i neporeske prihode za koje je produžen rok plaćanja, a koja dospijevaju na naplatu u roku do godinu dana u iznosu od 104.848 KM i potraživanja za koja je produžen rok plaćanja na period duže od godinu dana u iznosu od 51.571 KM, što nije u skladu sa članom 62. stav (1) i članom 68. stav (6) Pravilnika o budžetskim klasifikacijama, sadržini računa i primjeni kontnog plana za budžetske korisnike.

Kao što je navedeno pod tačkom 6.3.1.2. ovog Izvještaja:

Ostala dugoročna potraživanja i finansijski rezultat ranijih godina su precijenjeni za iznos od 46.494 KM za koliko su potcijenjena sporna ostala kratkoročna potraživanja i korekcija ostalih kratkoročnih potraživanja, jer dospelja potraživanja iz ranijeg perioda nisu klasifikovana po ročnosti na kratkoročna i nisu korigovana shodno članu 60. stav (10) Pravilnika o budžetskim klasifikacijama, sadržini računa i primjeni kontnog plana za budžetske korisnike i članu 73. stav (2) Pravilnika o računovodstvu, računovodstvenim politikama i računovodstvenim procjenama za budžetske korisnike.

Investiciona imovina je potcijenjena za iznos od 620.520 KM za koliko su precijenjene zgrade i objekti, jer je investiciona imovina evidentirana u okviru zgrada i objekata, što nije u skladu sa MRS JS - 16 Investiciona imovina (paragraf 12) i članom 29. Pravilnika o računovodstvu, računovodstvenim politikama i računovodstvenim procjenama za budžetske korisnike.

Vremenska neograničenost poslovanja

U Napomenama uz konsolidovane finansijske izvještaje korisnika budžeta Opštine Foča za godinu koja se završava na dan 31.12.2022. godine su objelodanjena pitanja vezana za nastavak poslovanja u skladu sa načelom stalnosti poslovanja. U Napomena objelodanjeno je da su finansijski izvještaji sastavljeni prema načelu stalnosti uz pretpostavku da Opština Foča neće obustaviti poslovanje u doglednoj budućnosti.

Ključna pitanja revizije

Ključna pitanja su ona pitanja koja su po našem profesionalnom mišljenju bila najznačajnija u vršenju revizije konsolidovanih finansijskih izvještaja korisnika budžeta Opštine Foča za godinu koja se završava na dan 31.12.2022. godine. Ova pitanja smo razmotrili u okviru revizije tih finansijskih izvještaja kao cjeline, a u formiranju našeg mišljenja ne dajemo odvojeno mišljenje o tim pitanjima. Osim pitanja opisanih u pasusu „Osnov za mišljenje sa rezervom“, nema drugih pitanja koja treba objaviti u ovom Izvještaju o reviziji.

Odgovornost rukovodstva za finansijske izvještaje

Načelnik opštine je odgovoran za pripremu i fer prezentaciju finansijskih izvještaja u skladu sa međunarodnim računovodstvenim standardima za javni sektor i međunarodnim standardima finansijskog izvještavanja. Ova odgovornost obuhvata: osmišljavanje, primjenu i održavanje internih kontrola koje su relevantne za pripremu i fer prezentaciju finansijskih izvještaja koji ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze nastale usljed prevare i greške; odgovarajuća objelodanjivanja relevantnih informacija u napomenama uz finansijske izvještaje; odabir i primjenu odgovarajućih računovodstvenih politika i računovodstvenih procjena koje su primjerene datim okolnostima i nadzor nad procesom izvještavanja. Pri izradi finansijskih izvještaja rukovodstvo je odgovorno da procijeni stalnost poslovanja i da objelodani pitanja vezana za vremensku neograničenost poslovanja.

Odgovornost revizora za reviziju finansijskih izvještaja

Naš cilj je da steknemo razumno uvjerenje o tome da finansijski izvještaji, kao cjelina, ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze uzrokovane prevarom ili greškom, kao i da sačinimo i objavimo revizijski izvještaj, koji sadrži naše mišljenje. Razumno uvjerenje predstavlja visok nivo uvjerenja, ali nije garancija da će revizija, koja je izvršena u skladu sa ISSAI standardima revizije uvijek otkriti materijalno značajne pogrešne iskaze kada oni postoje.

Pogrešni iskazi mogu nastati kao posljedica prevare ili greške i smatraju se materijalno značajnim ako, pojedinačno ili zajedno, mogu uticati na ekonomske odluke korisnika koje se donose na osnovu finansijskih izvještaja.

Zbog činjenice da se revizija provodi provjerom na bazi uzorka i da u sistemu internih kontrola i računovodstvenom sistemu postoje inherentna ograničenja, postoji mogućnost da pojedine materijalno značajne greške ostanu neotkrivene.

Revizija uključuje provođenje postupaka u cilju pribavljanja revizijskih dokaza o iznosima i objelodanjivanjima datim u finansijskim izvještajima. Izbor postupaka je zasnovan na revizijskom prosuđivanju i profesionalnom skepticizmu, uključujući procjenu rizika materijalno značajnih pogrešnih iskaza u finansijskim izvještajima, nastalih usljed prevare i greške. Prilikom procjene rizika, revizor razmatra interne kontrole koje su relevantne za pripremu i fer prezentaciju finansijskih izvještaja, u cilju osmišljavanja revizijskih postupaka koji su odgovarajući u datim okolnostima, ali ne u cilju izražavanja odvojenog mišljenja o efektivnosti internih kontrola. Revizija takođe uključuje ocjenu primijenjenih računovodstvenih politika utemeljenih na vremenskoj neograničenosti poslovanja i značajnih procjena izvršenih od strane rukovodstva, kao i ocjenu opšte prezentacije finansijskih izvještaja.

Izjavljujemo da smo postupili u skladu sa relevantnim etičkim zahtjevima u vezi sa nezavisnošću. Ostvarili smo komunikaciju sa odgovornim licima subjekta revizije u vezi sa planiranim obimom i vremenskim rasporedom revizije, ključnim revizijskim pitanjima i drugim važnim pitanjima i značajnim nalazima revizije, uključujući značajne nedostatke u sistemu internih kontrola koji se mogu identifikovati tokom revizije.

Glavni revizor

Banja Luka, 10.07.2023. godine

Jovo Radukić, s.r.

II IZVJEŠTAJ GLAVNOG REVIZORA

Izveštaj o reviziji usklađenosti

Mišljenje sa rezervom

Uz reviziju konsolidovanih finansijskih izvještaja korisnika budžeta Opštine Foča za 2022. godinu, izvršili smo reviziju usklađenosti aktivnosti, finansijskih transakcija i informacija iskazanih u finansijskim izvještajima sa značajnim zakonskim i drugim propisima.

Po našem mišljenju, osim za navedeno u pasusu „Osnov za mišljenje sa rezervom“, aktivnosti, finansijske transakcije i informacije iskazane u konsolidovanim finansijskim izvještajima korisnika budžeta Opštine Foča za 2022. godinu su, u svim materijalnim aspektima, u skladu sa propisima kojima su regulisane.

Osnov za mišljenje sa rezervom

Reviziju usklađenosti smo izvršili u skladu sa Zakonom o reviziji javnog sektora Republike Srpske i ISSAI 4000 – Standard za reviziju usklađenosti.

Vjerujemo da su pribavljeni revizijski dokazi dovoljni i odgovarajući i da obezbjeđuju osnov za naše mišljenje o usklađenosti aktivnosti, finansijskih transakcija i informacija iskazanih u finansijskim izvještajima sa propisima kojima su regulisane.

Kao što je navedeno pod tačkom 3. ovog Izvještaja:

Opština Foča je obračunala i isplatila jednokratnu pomoć za obilježavanje novogodišnjih i vjerskih praznika u Opštinskoj upravi, što nije u skladu sa članom 15. Kolektivnog ugovora za zaposlene u Opštinskoj upravi Foča.

Javna ustanova Dječiji vrtić „Čika Jova Zmaj“ Foča je obračunavala plate uz primjenu većeg ili manjeg koeficijenta od propisanog članom 8. Pravilnika o platama, naknadama i drugim primanjima u JU Dječiji vrtić „Čika Jova Zmaj“ Foča.

Takođe, Javna ustanova Muzej „Stara Hercegovina“ Foča je obračunavala plate uz primjenu manjeg koeficijenta od propisanog odredbama člana 9. Zakona o platama zaposlenih u oblasti kulture Republike Srpske.

Ugovori o djelu su zaključeni za poslove koji predstavljaju redovnu djelatnost Opštine Foča i odnose se na poslove koji su sistematizovani u Pravilniku o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta u Opštinskoj upravi Opštine Foča, što nije u skladu sa članom 205. Zakona o radu.

Kao što je navedeno pod tačkom 4. ovog Izvještaja:

Opština Foča nije planirala ni donijela posebne odluke za pokretanje postupaka javnih nabavki u ukupnom iznosu od 197.984 KM, što nije u skladu sa članom 6., 17. i 18. Zakona o javnim nabavkama. Navedene nabavke se odnose na ugostiteljske i kulturne usluge, održavanje vozila, osiguranje vozila i zaposlenih, usluge štampanja, usluge informisanja i medija, računara, rezervnih dijelova za računare, auto guma, dodatnih količina kancelarijskog materijala, goriva i dodatnih radova na uređenju gradske pijace, radova na trgu, rekonstrukcije krova, uređenje prostora kod zgrade suda i sanacije lokalnih puteva.

Takođe, nabavke radova pojedinačne vrijednosti iznad zakonom propisanog iznosa vršene su dijeljenjem predmeta nabavke, odnosno direktnim sporazumom i to za nabavku radova na izgradnji javne rasvjete, asfaltiranju i sanaciji puteva i trotoara, što nije u skladu sa članom 15. stav (6) Zakona o javnim nabavkama.

Odgovornost rukovodstva za usklađenost

Pored odgovornosti za pripremu i fer prezentaciju finansijskih izvještaja, načelnik je takođe odgovoran da osigura da su aktivnosti, finansijske transakcije i informacije iskazane u finansijskim izvještajima u skladu sa propisima kojima su regulisane.

Odgovornost revizora za reviziju usklađenosti

Pored odgovornosti da izrazimo mišljenje o finansijskim izvještajima, naša odgovornost podrazumijeva i izražavanje mišljenja o tome da li su aktivnosti, finansijske transakcije i informacije iskazane u finansijskim izvještajima, u svim materijalnim aspektima, u skladu sa propisima kojima su regulisane. Odgovornost revizora uključuje obavljanje procedura kako bi pribavili revizijske dokaze o tome da li je poslovanje korisnika budžeta Opštine Foča obuhvaćeno prema definisanim kriterijumima, usklađeno sa zakonskim i drugim propisima. Procedure podrazumijevaju procjenu rizika od značajnih neusklađenosti sa zakonima i propisima koji regulišu poslovanje korisnika budžeta Opštine Foča.

Banja Luka, 10.07.2023. godine

Glavni revizor

Jovo Radukić, s.r.

III REZIME DATIH PREPORUKA

Preporuke vezane za finansijske izvještaje

Preporučuje se načelniku Opštine da obezbijedi da se:

- 1) evidentiranje poslovnih promjena u sistemu glavne knjige trezora i zatvaranje računovodstvene godine vrši do roka za predaju godišnjih finansijskih izvještaja u skladu sa članom 10. Pravilnika o računovodstvu, računovodstvenim politikama i računovodstvenim procjenama za budžetske korisnike;
- 2) klasifikacija subvencija, grantova, potraživanja koja dospijevaju u periodu do godinu dana i potraživanja za koja je produžen rok plaćanja na period duže od godinu dana vrši u skladu sa članom 62. stav (1), članom 68. stav (6) članom 94. i 95. Pravilnika o budžetskim klasifikacijama, sadržini računa i primjeni kontnog plana za budžetske korisnike;
- 3) prihodi obračunskog karaktera po osnovu odnosa sa drugim jedinicama vlasti kod ustupanja nefinansijske imovine od drugih jedinica vlasti evidentiraju u skladu sa članom 65. stav (1) tačka 3. Pravilnika o računovodstvu, računovodstvenim politikama i računovodstvenim procjenama za budžetske korisnike;
- 4) obračun amortizacije vrši od momenta kad je sredstvo raspoloživo za korišćenje shodno MRS JS 17 – Nekretnine, postrojenja i oprema (paragraf 71);
- 5) korekcija potraživanja koja nisu naplaćena u roku od 12 mjeseci vrši shodno članu 73. Pravilnika o računovodstvu, računovodstvenim politikama i računovodstvenim procjenama za budžetske korisnike;
- 6) na poziciji akcije i učešća u kapitalu početno priznavanje vrši u skladu sa članom 67. stav (3) Pravilnika o računovodstvu, računovodstvenim politikama i računovodstvenim procjenama za budžetske korisnike;
- 7) evidentiranje investicione imovine vrši shodno MRS JS - 16 Investiciona imovina (paragraf 12) i članu 29. Pravilnika o računovodstvu, računovodstvenim politikama i računovodstvenim procjenama za budžetske korisnike;
- 8) primijeni revalorizacioni model vrednovanja za nematerijalnu neproizvedenu imovinu shodno članu 41. Pravilnika o računovodstvu, računovodstvenim politikama i računovodstvenim procjenama za budžetske korisnike;
- 9) na vanbilansnim pozicijama uknjiži vrijednost datih mjenica kao sredstvo obezbjeđenja za servisiranje duga po osnovu emisije obveznica i dugoročnog kredita u skladu sa članom 89. Pravilnika o budžetskim klasifikacijama, sadržini računa i primjeni kontnog plana za budžetske korisnike.

Preporučuje se načelniku Opštine i direktoru JU Centar za socijalni rad Foča, Centar za kulturu i informisanje Foča, JU Turistička organizacija opštine Foča, JU Dječiji vrtić „Čika Jova Zmaj“ i JU Muzej „Stara Hercegovina“ da obezbijedi da se:

- 10) postupci i procedure provođenja popisa, usaglašavanje knjigovodstvenog stanja sa stvarnim stanjem i izvještavanje vrši u skladu sa Pravilnikom o načinu i rokovima vršenja popisa i usklađivanja knjigovodstvenog stanja sa stvarnim stanjem imovine i obaveza;
- 11) obrasci finansijskih izvještaja dostavljaju u propisanim rokovima shodno članu 47. stav (8) i članu 49. stav (6) Pravilnika o finansijskom izvještavanju budžetskih korisnika.

Preporuke vezane za usklađenost

Preporučuje se načelniku Opštine da obezbijedi da se:

- 1) zaključivanje ugovora o djelu vrši za poslove koji su van djelatnosti poslodavca u skladu sa članom 205. Zakona o radu;
- 2) obračun naknada po osnovu jednokratne pomoći vrši u skladu sa članom 15. Kolektivnog ugovora za zaposlene u Opštinskoj upravi opštine Foča;
- 3) platne liste, analitičke evidencija o platama i pomoćne knjige čuvaju shodno članu 10. i 12. stav (5) Zakona o računovodstvu i reviziji Republike Srpske;
- 4) uspostavi sistem internih kontrola u skladu sa Zakonom o sistemu internih finansijskih kontrola u javnom sektoru Republike Srpske u smislu da se imenuje odgovorno lice, sačini plan, godišnji izvještaj o sprovođenju planiranih aktivnosti, izvrši popis poslovnih procesa koji se provode u Opštini, identifikuju i procijene rizici, definišu kontrolne aktivnosti, kao i druge aktivnosti zahtijevane navedenim zakonom;
- 5) putni nalozi za službena putovanja popunjavaju u skladu sa tačkom 10. Odluke o visini naknade troškova za službena putovanja u zemlji i inostranstvu za zaposlene u Republici Srpskoj;
- 6) planiranje, pokretanje i izbor postupaka javnih nabavki, odluke o izboru i poništenju nabavki vrši u skladu sa članom 6., 15., 17., 18., 69. i 70. stav (6) Zakona o javnim nabavkama;
- 7) skupštini opštine dostavlja prijedlog odluke o izvršenju rebalansa budžeta u postupku usvajanja rebalansa budžeta shodno članu 33. stav (2) i članu 35. Zakona o budžetskom sistemu Republike Srpske.

Preporučuje se direktoru JU Dječiji vrtić „Čika Jova Zmaj“ da obezbijedi da se:

- 8) obračun plata vrši u skladu sa Pravilnikom o platama, naknadama i drugim primanjima u JU Dječiji vrtić „Čika Jova Zmaj“ Foča.

Preporučuje se direktoru JU Muzej „Stara Hercegovina“ da obezbijedi da se:

- 9) obračun plata vrši u skladu sa odredbama Zakona o platama zaposlenih u oblasti kulture Republike Srpske.

IV KRITERIJUMI ZA REVIZIJU USKLAĐENOSTI

- Zakon o budžetskom sistemu Republike Srpske;
- Zakon o fiskalnoj odgovornosti u Republici Srpskoj, član 4,9-11;
- Zakon o trezoru;
- Zakon o zaduživanju, dugu i garancijama Republike Srpske, poglavlje VIII član 59 - 72;
- Zakon o računovodstvu i reviziji Republike Srpske;
- Odluka o izvršenju budžeta Opštine Foča za 2022. godinu;
- Odluka o budžetu Opštine Foča za 2022. godinu i Odluka o rebalansu budžeta Opštine Foča za 2022. godinu;
- Zakon o javnim nabavkama;
- Zakon o lokalnoj samoupravi;
- Zakon o sistemu internih finansijskih kontrola u javnom sektoru Republike Srpske;
- Zakon o službenicima i namještenicima u organima jedinica lokalne samouprave;
- Posebni kolektivni ugovor za zaposlene u oblasti lokalne samouprave Republike Srpske;
- Kolektivni ugovor za zaposlene u Opštinskoj upravi Foča;
- Zakon o statusu funkcionera jedinica lokalne samouprave;
- Zakon o platama zaposlenih u oblasti kulture Republike Srpske;
- Zakon o radu, član 5-17; član 26-96, član 204-208;
- Zakon o doprinosima;
- Zakon o porezu na dohodak, glava I-IV, VI, X, XII, XIII;
- Zakon o profesionalnoj rehabilitaciji, osposobljavanju i zapošljavanju invalida član 26. i 27;
- Pravilnika o platama, naknadama i drugim primanjima u JU Dječiji vrtić „Čika Jova Zmaj“ Foča;
- Zakon o porezu na nepokretnosti;
- Zakon o šumama, član 89;
- Zakon o komunalnim taksama;
- Zakon o koncesijama, član 32;
- Zakon o komunalnim djelatnostima, član 6 -12; 20- 25 i član 41;
- Odluka o visini naknade troškova za službena putovanja u zemlji i inostranstvu za zaposlene u Republici Srpskoj;
- Odluka o utvrđivanju cijene rada;
- Pravilnik o kriterijumima za sticanje statusa budžetskog korisnika.

V IZVJEŠTAJ O PROVEDENOJ REVIZIJI (NALAZI)

1. Uvod

Opština Foča (u daljem tekstu: Opština) je organizovana u 26 mjesnih zajednica i zauzima površinu od 1.115 km². Prema Odluci Vlade Republike Srpske o stepenu razvijenosti jedinica lokalne samouprave u Republici Srpskoj za 2022. godinu, Opština je svrstana u srednje razvijene jedinice lokalne samouprave Republike Srpske.

Opština izvršava obaveze utvrđene Ustavom, Zakonom o lokalnoj samoupravi („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 97/16, 36/19 i 61/21), Statutom i drugim važećim propisima kojima su utvrđena područja odgovornosti, nadležnosti organa i finansiranje Opštine. Poslovi Opštine obuhvataju poslove iz samostalne nadležnosti i poslove prenesene posebnim zakonima. Opština je organizovana u skladu sa Zakonom o lokalnoj samoupravi. Organi Opštine su Skupština i načelnik. Skupština je predstavnički organ, organ odlučivanja i kreiranja politike Opštine, a čini je 25 odbornika. Načelnik zastupa i predstavlja Opštinu, rukovodi radom Opštinske uprave i odgovoran je za njen rad. Načelnik je nosilac izvršne vlasti u Opštini.

Opština posluje u sistemu lokalnog trezora (SOFI), u kome se kao budžetski korisnici pojavljuju potrošačke jedinice Opštinske uprave (Skupština opštine, Opštinska uprava i Ostala budžetska potrošnja), Javna ustanova Centar za socijalni rad Foča, Javna ustanova Dječiji vrtić „Čika Jova Zmaj“, Javna ustanova Muzej „Stara Hercegovina“, Javna ustanova Turistička organizacija opštine Foča, Centar za kulturu i informisanje Foča, Srpska centralna biblioteka „Prosvjeta“ Foča i Javna ustanova Srednjoškolski centar Foča. Srpska centralna biblioteka „Prosvjeta“ Foča je finansirana iz budžeta Opštine Foča u dijelu materijalnih i tekućih troškova, a osnivač je Srpsko prosvjetno i kulturnog društvo „Prosvjeta“ Istočno Sarajevo. Opština ima vlasništvo u kapitalu KP „Komunalac“ a.d. Foča, PViK „Izvor“ a.d. Foča, JU Dom zdravlja Foča, JU Apoteka Foča i „Energana-Foča“ d.o.o. Foča.

Revizijom je obuhvaćen Konsolidovani finansijski izvještaj kojeg čine finansijski izvještaji Opštinske uprave i ostalih budžetskih korisnika.

Na dostavljen Nacrt izvještaja nije bilo primjedbi.

Preporuke date u ovom izvještaju, u cilju njihovog naglašavanja, boldovane su i pisane italik slovima.

2. Provođenje preporuka iz prethodnog izvještaja

Glavna služba za reviziju javnog sektora Republike Srpske izvršila je finansijsku reviziju za 2019. godinu u kojem je dala sedam preporuka za finansijske izvještaje i sedam za usklađenost. Opština nije u propisanom roku dostavila Glavnoj službi za reviziju javnog sektora Republike Srpske, odgovor u kojem iznosi radnje koje su preduzete radi prevazilaženja propusta i nepravilnosti utvrđenih u revizijskom izvještaju za period 01.01-31.12.2019. godine shodno članu 21. stav (3) Zakona o reviziji javnog sektora Republike Srpske („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 98/05 i 20/14). Provedeno je 10 preporuka, a četiri preporuke nisu provedene.

Preporuke date Opštini, koje nisu provedene u 2022. godini, odnose se na priznavanje potraživanja i korekciju potraživanja (tačka 6.3.1.2. izvještaja), evidentiranje sredstava obezbjeđenja ugovorenih obaveza (tačka 6.3.3. izvještaja), provođenje postupaka javnih nabavki (tačka 4. izvještaja) i usklađivanje Pravilnika o platama i drugim naknadama zaposlenih u Centru za kulturu i informisanje Foča (tačka 3. izvještaja)

3. Zaključak o funkcionisanju sistema internih kontrola

Organizacija i funkcionisanje sistema internih kontrola Opštine su definisani postojećim internim aktima (Statut Opštine, Poslovnik Skupštine Opštine, Odluka o osnivanju Opštinske uprave, Pravilnik o organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta, Pravilnik o internim kontrolnim postupcima i drugi). Odlukom o osnivanju i Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta u Opštinskoj upravi definisana su područja odgovornosti, nadležnosti organa, te načini finansiranja i funkcionisanja Opštine.

Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta u Opštinskoj upravi Opštine Foča („Službene glasnik Opštine Foča“ broj 16/17, 3/18, 10/18, 3/19, 7/19, 3/21, 8/21, 2/22, 3/22 i 9/22) uređena je organizaciona struktura Opštinske uprave, poslovi, radna mjesta i uslovi za obavljanje poslova u Opštinskoj upravi, potreban broj zaposlenih, status zaposlenog, odgovornost zaposlenih, javnost rada i druga pitanja značajna za rad Opštinske uprave. Na dan 31.12.2022. godine u Opštinskoj upravi je bilo zaposleno 95 izvršilaca, od kojih su 92 izvršilaca na neodređeno vrijeme i tri funkcionera. Kod nižih budžetskih korisnika bilo je zaposleno 74 izvršioca.

Opština je u 2022. godini zaključila ugovore o djelu sa četiri fizička lica radi obavljanja poslova (digitalizacije dokumentacije, pripreme i implementacije projekata, dostavljanje pošte i održavanje informacionog sistema) koji predstavljaju redovnu, osnovnu djelatnost i koji su sistematizovani Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta u Opštinskoj upravi Opštine Foča, što nije u skladu sa članom 205. Zakona o radu („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 1/16, 66/18, 91/21 i 119/21).

Opštinska uprava je isplatila jednokratnu pomoć za obilježavanje novogodišnjih i vjerskih praznika u iznosu od 200 KM po zaposlenom, što nije u skladu sa članom 15. Kolektivnog ugovora za zaposlene u Opštinskoj upravi Foča („Službeni glasnik Opštine Foča“ broj 6/21 i 4/22), jer istim nije propisana ova vrsta pomoći.

Obračun plate u JU Dječiji vrtić „Čika Jova Zmaj“ Foča vršen je uz primjenu većeg ili manjeg koeficijenta od propisanog članom 8. Pravilnika o platama, naknadama i drugim primanjima u JU Dječiji vrtić „Čika Jova Zmaj“ Foča.

Obračun plate u JU Muzej „Stara Hercegovina“ Foča je vršen uz primjenu manjeg koeficijenta od propisanog odredbama člana 9. Zakona o platama zaposlenih u oblasti kulture Republike Srpske („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 11/19, 105/19, 49/21, 119/21 i 68/22), jer Pravilnik o platama i drugim naknadama zaposlenih nije usklađen sa istim. Pravilnik o platama i drugim naknadama zaposlenih u JU Turistička organizacija Opštine Foča i Centru za kulturu i informisanje Foča u 2022. godini nije usklađen sa odredbama Kolektivnog ugovora za zaposlene u Opštinskoj upravi Foča, a što je otklonjeno u toku revizije i shodno tome nije data preporuka.

Opština nije obezbijedila čuvanje platnih listi i analitičkih evidencija o platama u materijalnom i elektronskom obliku shodno članu 10. Zakona o računovodstvu i reviziji Republike Srpske. Opština je početkom 2023. godine izgubila digitalne podatke pomoćnih knjiga osnovnih sredstava i potraživanja (objelodanjeno u napomenama), zbog informatičke greške čime nije obezbijedila čuvanje podataka poslovnih knjiga shodno članu 12. stav (5) Zakona o računovodstvu i reviziji Republike Srpske („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 94/15 i 78/20). Rekonstrukcija pomoćne knjige osnovnih sredstava je vršena prema podacima popisa na dan 31.12.2021. godine, što je omogućilo obračun amortizacije nekretnina, postrojenja i opreme. Evidentiranje poslovnih promjena u sistemu glavne knjige trezora (u daljem tekstu: GKT) i zatvaranje računovodstvene godine je vršeno nakon propisanih rokova za predaju godišnjih finansijskih izvještaja, što nije u skladu sa članom 10. Pravilnika o računovodstvu, računovodstvenim politikama i računovodstvenim procjenama za budžetske korisnike („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 115/17 i 118/18). Kao posljedica navedenog, sačinjavanje i dostavljanje konsolidovanih godišnjih

finansijskih izvještaja Ministarstvu finansija Republike Srpske je izvršeno nakon propisanog roka (tačka 6. izvještaja).

U skladu sa Rješenjem o imenovanju Komisija za popis imovine i obaveza sa stanjem na dan 31.12.2022. godine, izvršen je popis i evidentiranje rezultata popisa. Revizijskim ispitivanjem provođenja istog utvrđene su neusklađenosti sa članom 17., 18. i 20. Pravilnika o načinu i rokovima vršenja popisa i usklađivanja knjigovodstvenog stanja sa stvarnim stanjem imovine i obaveza („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 45/16 i 113/21), jer komisija za popis nije utvrdila stvarno stanje na osnovu eksterne potvrde salda potraživanja i obaveza, djelimično su obuhvaćeni zemljište, putevi i javna rasvjeta, akcije i učešća u kapitalu i nematerijalna proizvedena imovina nije obuhvaćena popisom, nisu izvršene pripremne radnje identifikovanja određene imovine inventurnim brojevima, popisne liste nisu ovjerene od strane odgovornog lica uz navođenje tačnog datuma njihovog prijema i nisu sačinjene u dva primjerka, a izvještaj o izvršenom popisu ne sadrži uporedni pregled stvarnog i knjigovodstvenog stanja popisane imovine i obaveza. Revizijskim ispitivanjem provođenja popisa kod JU Centar za socijalni rad Foča, Centar za kulturu i informisanje Foča, JU Turistička organizacija opštine Foča, JU Dječiji vrtić „Čika Jova Zmaj“ i JU Muzej „Stara Hercegovina“ utvrđene su neusklađenosti sa članom 17., 18. i 20. pomenutog Pravilnika, jer komisija za popis nije utvrdila stvarno stanje na osnovu eksterne potvrde salda potraživanja i obaveza, a izvještaj o izvršenom popisu ne sadrži uporedni pregled stvarnog i knjigovodstvenog stanja popisane imovine i obaveza. Takođe, JU Turistička organizacija opštine Foča, JU Centar za socijalni rad Foča i Centar za kulturu i informisanje Foča su izvještaj o izvršenom popisu dostavili nakon roka za pripremu i prezentaciju godišnjeg finansijskog izvještaja, što nije u skladu sa članom 20. stav (2) Pravilnika o načinu i rokovima vršenja popisa i usklađivanja knjigovodstvenog stanja sa stvarnim stanjem imovine i obaveza.

Načelnik nije imenovao odgovorno lice, zaduženo za uspostavljanje, sprovođenje i razvoj finansijskog upravljanja i kontrole, nije sačinjen plan za uspostavljanje finansijskog upravljanja i kontrole ni godišnji izvještaj elektronskim popunjavanjem obrasca Izvještaj o sprovođenju planiranih aktivnosti na uspostavljanju i razvoju sistema finansijskog upravljanja i kontrole za 2022. godinu sa priložima i nisu preduzete druge aktivnosti shodno Zakonu o sistemu internih finansijskih kontrola u javnom sektoru Republike Srpske („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 91/16) i Uputstvu o načinu i postupku uspostavljanja i sprovođenja sistema finansijskog upravljanja i kontrole („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 99/17), a koje se odnose na popis i opis poslovnih procesa koji se provode, uspostavljanje knjige poslovnih procesa, identifikovanje i procijene rizika, kao i druge aktivnosti zahtijevane navedenim propisima.

Na putnim nalogima za službena putovanja u inostranstvu nije evidentirano vrijeme prelaska granice, čime nije moguće utvrditi vrijeme provedeno u inostranstvu, kako je propisano tačkom 10. Odluke o visini naknade troškova za službena putovanja u zemlji i inostranstvu za zaposlene u Republici Srpskoj („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 57/21).

Kontrolne aktivnosti nisu uspostavljene prema članu 9., 11., 12. i 13. Pravilnika o internim kontrolnim postupcima, zbog čega nije omogućeno praćenje realizacije ugovora, što je za posljedicu imalo činjenicu da su određeni ugovori sa dobavljačima izvršeni iznad ugovorenih vrijednosti, zatim vršene su nabavke određenih roba i usluga za koje nisu postojali ugovori i odluke. Informacije i komunikacije nisu funkcionisale između odjeljenja u Opštinskoj upravi u dijelu planiranja nabavki, što je za posljedicu imalo neprovođenje dijela postupaka javnih nabavki.

Uspostavljeni sistem internih kontrola nije funkcionisao na način da je obezbijedio istinito i fer izvještavanje i usklađenost sa važećim zakonima i propisima, što je osim u ovoj tački navedeno u većini tačaka ovog izvještaja.

Preporučuje se načelniku Opštine da obezbijedi da se:

- **zaključivanje ugovora o djelu vrši za poslove koji su van djelatnosti poslodavca u skladu sa članom 205. Zakona o radu;**
- **obračun naknada po osnovu jednokratne pomoći vrši u skladu sa članom 15. Kolektivnog ugovora za zaposlene u Opštinskoj upravi opštine Foča;**
- **platne liste, analitičke evidencija o platama i pomoćne knjige čuvaju shodno članu 10. i 12. stav (5) Zakona o računovodstvu i reviziji Republike Srpske;**
- **evidentiranje poslovnih promjena u sistemu glavne knjige trezora i zatvaranje računovodstvene godine vrši do roka za predaju godišnjih finansijskih izvještaja u skladu sa članom 10. Pravilnika o računovodstvu, računovodstvenim politikama i računovodstvenim procjenama za budžetske korisnike;**
- **uspostavi sistem internih kontrola u skladu sa Zakonom o sistemu internih finansijskih kontrola u javnom sektoru Republike Srpske u smislu da se imenuje odgovorno lice, sačini plan, godišnji izvještaj o sprovođenju planiranih aktivnosti, izvrši popis poslovnih procesa koji se provode u Opštini, identifikuju i procijene rizici, definišu kontrolne aktivnosti, kao i druge aktivnosti zahtijevane navedenim zakonom;**
- **putni nalozi za službena putovanja popunjavaju u skladu sa tačkom 10. Odluke o visini naknade troškova za službena putovanja u zemlji i inostranstvu za zaposlene u Republici Srpskoj.**

Preporučuje se direktoru JU Dječiji vrtić „Čika Jova Zmaj“ da obezbijedi da se obračun plata vrši u skladu sa Pravilnikom o platama, naknadama i drugim primanjima u JU Dječiji vrtić „Čika Jova Zmaj“ Foča.

Preporučuje se direktoru JU Muzej „Stara Hercegovina“ da obezbijedi da se obračun plata vrši u skladu sa odredbama Zakona o platama zaposlenih u oblasti kulture Republike Srpske.

Preporučuje se načelniku Opštine i direktoru JU Centar za socijalni rad Foča, Centar za kulturu i informisanje Foča, JU Turistička organizacija opštine Foča, JU Dječiji vrtić „Čika Jova Zmaj“ i JU Muzej „Stara Hercegovina“ da obezbijedi da se postupci i procedure provođenja popisa, usaglašavanje knjigovodstvenog stanja sa stvarnim stanjem i izvještavanje vrši u skladu sa Pravilnikom o načinu i rokovima vršenja popisa i usklađivanja knjigovodstvenog stanja sa stvarnim stanjem imovine i obaveza.

4. Nabavke

Planom javnih nabavki za 2022. godinu planirane su nabavke ukupne vrijednosti 1.749.749 KM bez poreza na dodatu vrijednost (u daljem tekstu: bez PDV-a). Opština Foča je usvojila plan nabavki 11.07.2022. godine, a isti nije objavila na svojoj veb- stranici, što nije u skladu sa članom 17. Zakona o javnim nabavkama važeći u periodu prije stupanja na snagu izmjena i dopuna zakona, kojim je propisano da u roku od 60 dana od usvajanja budžeta mora objaviti plan nabavki na svojoj veb-stranici za robe i usluge čija je vrijednost veća od 50.000 KM i za radove čija je vrijednost veća od 80.000 KM. Prema izvještaju o realizaciji u toku godine provedeno je 127 postupaka nabavki u iznosu od 2.463.970 KM bez PDV-a, od čega otvorenim postupkom u iznosu od 1.669.883 KM, konkurentskim zahtjevom za dostavu ponuda u iznosu od 423.194 KM i direktnim sporazumom u iznosu od 370.893 KM. Nabavke se odnose na građevinske radove na održavanju i modernizaciji puteva, radove na izgradnji parkinga, rekonstrukciji trga, zimsko održavanje puteva, nabavke goriva, uglja , održavanje javne rasvjete i dr.

Revizijskim ispitivanjem obuhvaćeno je 9 postupaka (tri otvorena, dva konkurentna zahtjeva i četiri direktna postupka) ukupne vrijednosti 1.411.810 KM bez PDV-a, što čini 57% realizovanih nabavki (u daljem dijelu teksta ove tačke svi iznosi su bez PDV-a).

Za izvođenje radova na asfaltiranju puta Hum–Brštenovica u dužini 3,9 kilometara procijenjena je vrijednost u iznosu od 388.290 KM, a nakon provedenog otvorenog postupka zaključen je ugovor 28.07.2022. godine u vrijednosti od 431.140 KM, što je veće od procijenjene vrijednosti i osiguranih sredstava za koju Opština nije poništila postupak shodno članu 69. stav (2) tačka e) Zakona o javnim nabavkama. Po navedenom ugovoru, Opština je zaključila Aneks ugovora 5.10.2022. godine kojim je smanjila dužinu izvođenja radova za 500 metara i ukupnu vrijednost radova za 42.850 KM, čime je dodala i mijenjala uslove utvrđene u tenderskoj dokumentaciji i cijenu u najpovoljnijoj ponudi, što nije u skladu sa članom 72. stav (5) Zakona o javnim nabavkama.

Opština nije planirala ni donosila posebne odluke za pokretanje nabavki koje se odnose na ugostiteljske i kulturne usluge (83.591 KM), održavanje vozila (12.004 KM), osiguranje vozila i zaposlenih (5.530 KM), usluge štampanja (3.666 KM), usluge informisanja i medija (6.000 KM), nabavke računara (3.752 KM), rezervnih dijelova za računare (1.215 KM), auto guma (5.504 KM), zatim dodatne količine kancelarijskog materijala (6.122 KM), goriva (22.973 KM) i dodatne radove na uređenju gradske pijace (26.027 KM), radova na trgu (9.185 KM), rekonstrukciju krova (5.856 KM), uređenje prostora kod zgrade suda (3.678 KM) i sanaciju lokalnih puteva (2.880 KM), što nije u skladu sa članom 6., 17. i 18. Zakona o javnim nabavkama.

Provedeno je 17 direktnih postupaka za izvođenje radova na izgradnji javne rasvjete ukupne vrijednosti od 64.624 KM, 16 direktnih postupaka na sanaciji puteva i trotoara ukupne vrijednosti od 77.862 KM i dva direktna postupka na asfaltiranju puteva ukupne vrijednosti od 11.985 KM. Navedeni postupci ne odgovaraju predviđenim vrijednosnim razredima nabavki, što nije u skladu sa članom 14. i 15. stav (6) Zakona o javnim nabavkama.

Opština nije objavljivala na svojoj internet stranici odluke o izboru najpovoljnijeg ponuđača i poništenju postupaka nabavki shodno članu 70. stav (6) Zakona o javnim nabavkama.

Preporučuje se načelniku Opštine da obezbijedi da se planiranje, pokretanje i izbor postupaka javnih nabavki, odluke o izboru i poništenju nabavki vrši u skladu sa članom 6., 15., 17., 18., 69. i 70. stav (6) Zakona o javnim nabavkama.

5. Priprema i donošenje budžeta

Opština je pripremu i izradu budžetskog zahtjeva za 2022. godinu vršila u skladu sa instrukcijama Ministarstva finansija Republike Srpske. Odlukom o usvajanju budžeta Opštine za 2022. godinu („Službeni glasnik Opštine Foča“ broj 16/21) odobren je budžetski okvir u iznosu od 12.900.000 KM. Skupština opštine je donijela Odluku o usvajanju rebalansa budžeta 2022. godine („Službeni glasnik Opštine Foča“ broj 12/22) kojom je odobren budžetski okvir u iznosu od 16.800.000 KM. Skupština Opštine je usvojila Odluku o izvršenju budžeta Opštine Foča za 2022. godinu („Službeni glasnik Opštine Foča“ broj 16/21), ali usvajanjem rebalansa budžeta nije donijela odluku o izvršenju rebalansa budžeta za 2022. godinu, jer prijedlog iste nije dostavljen od strane načelnika Opštine shodno članu 33. stav (2) i članu 35. Zakona o budžetskom sistemu Republike Srpske („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 121/12, 52/14, 103/15 i 15/16).

Rebalansom budžeta je planirano finansiranje aktivnosti Opštine iz budžetskih prihoda koje čine (poreski prihodi 10.467.772 KM, neporeski prihodi 3.100.000 KM, grantovi 930.000 KM, transferi između različitih jedinica vlasti 1.906.000 KM), primici za nefinansijsku imovinu

(97.000 KM), ostali primici (121.000KM) i neutrošena namjenska sredstva iz 2021. godine (178.228 KM).

Rebalansom budžeta odobrena su sredstva za rashode za lična primanja (4.337.200 KM), rashode po osnovu korišćenja robe i usluga (2.991.400 KM), grantove (2.429.700 KM), subvencije (390.000 KM), doznake na ime socijalne zaštite koje se isplaćuju iz budžeta opština i gradova (2.509.300 KM), izdatke za nefinansijsku imovinu (2.997.700 KM), izdatke za otplatu dugova (622.000 KM) i ostale izdatke (89.700 KM) i drugo. Nakon rebalansa budžeta izvršeno je 13 realokacija u vrijednosti od 193.165 KM. Budžetska rezerva u iznosu od 98.478 KM je raspoređena odlukama načelnika Opštine najvećim dijelom na troškove održavanja, izdatke za nefinansijsku imovinu i subvencije.

Preporučuje se načelniku Opštine da obezbijedi da se skupštini opštine dostavlja prijedlog odluke o izvršenju rebalansa budžeta u postupku usvajanja rebalansa budžeta, shodno članu 33. stav (2) i članu 35. Zakona o budžetskom sistemu Republike Srpske.

6. Finansijski izvještaji

Opština je sačinila Konsolidovani finansijski izvještaj za korisnike budžeta Opštine Foča za 2022. godinu u skladu sa članom 26. Pravilnika o finansijskom izvještavanju budžetskih korisnika („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 15/17 i 17/22). Pri sačinjavanju Konsolidovanog finansijskog izvještaja za 2022. godinu izvršeno je dodavanje neto imovine iz bilansa stanja KP „Komunalac“ a.d. Foča, PViK „Izvor“ a.d. Foča, JU Dom zdravlja Foča i JU Apoteka Foča u Konsolidovani bilans stanja i eliminacija svih prethodnih ulaganja koje Opština priznaje u GKT u skladu sa članom 123. Pravilnika o računovodstvu, računovodstvenim politikama i računovodstvenim procjenama za budžetske korisnike.

Konsolidovani obrasci godišnjeg finansijskog izvještaja sa Napomenama nisu dostavljeni u predviđenom roku Ministarstvu finansija Republike Srpske (dostavljeni sa zakašnjenjem), što nije u skladu sa članom 49. stav (6) Pravilnika o finansijskom izvještavanju budžetskih korisnika.

Takođe, JU Centar za socijalni rad Foča, Centar za kulturu i informisanje Foča, JU Turistička organizacija opštine Foča, JU Dječiji vrtić „Čika Jova Zmaj“ i JU Muzej „Stara Hercegovina“ nisu dostavili u propisanom roku izlistane/popunjene obrasce (finansijskih izvještaja) i obrazloženja u elektronskoj i materijalnoj formi nadležnoj službi za finansije Opštine, što nije u skladu sa članom 47. stav (8) Pravilnika o finansijskom izvještavanju budžetskih korisnika.

Preporučuje se načelniku Opštine i direktoru JU Centar za socijalni rad Foča, Centar za kulturu i informisanje Foča, JU Turistička organizacija opštine Foča, JU Dječiji vrtić „Čika Jova Zmaj“ i JU Muzej „Stara Hercegovina“ da obezbijedi da se obrasci finansijskih izvještaja dostavljaju u propisanim rokovima shodno članu 47. stav (8) i članu 49. stav (6) Pravilnika o finansijskom izvještavanju budžetskih korisnika.

6.1. Izvještaj o izvršenju budžeta

Izvršenje budžeta Opštine za period 01.01-31.12.2022. godine iskazano je u obrascu Periodičnog izvršenja budžeta (u daljem tekstu: PIB) na računovodstvenom fondu 01 - opšti fond, što predstavlja budžet u užem smislu. U obrascu Periodičnog izvršenja po fondovima (u daljem tekstu: PIF) je iskazan fond 01 i fond 03 – fond grantova.

Opština je u obrascu PIB za fond 01 u 2022. godini iskazala ukupne budžetske prihode i primitke u iznosu od 16.388.131 KM, što je 2% niže u odnosu na budžetski okvir, dok su ukupni rashodi i izdaci iskazani u iznosu od 15.253.173 KM, što je za 9% niže u odnosu na budžetski okvir.

6.1.1. Prihodi i primici

6.1.1.1. Prihodi

Ukupni prihodi su iskazani u iznosu od 16.206.568 KM. Prihode čine poreski prihodi, neporeski prihodi, grantovi i transferi između različitih jedinica vlasti.

Poreski prihodi su iskazani u iznosu od 10.576.636 KM, a najvećim dijelom se odnose na indirektnu poreze prikupljene od Uprave za indirektno oporezivanje BiH (9.458.513 KM), poreze na imovinu (270.979 KM) i poreze za lična primanja i prihode od samostalne djelatnosti (818.311 KM).

Neporeski prihodi su iskazani u iznosu od 2.849.166 KM, a najvećim dijelom čine ih prihodi od zakupa i rente (467.018 KM), administrativne naknade i takse (27.848 KM), komunalne naknade i takse (119.933 KM), naknade po raznim osnovama (1.726.811 KM), prihodi od pružanja javnih usluga (485.922 KM) i ostali neporeski prihodi (14.333 KM).

Naknade po raznim osnovama najvećim dijelom se odnose na naknade za šume (883.472 KM), korišćenje mineralnih sirovina (323.223 KM) i uređivanje građevinskog zemljišta (164.050 KM).

Prihod od pružanja javnih usluga sastoji se od prihoda opštinskih organa uprave (87.784 KM) i vlastitih prihoda budžetskih korisnika (398.138 KM).

Grantovi su iskazani u iznosu od 868.564 KM, a odnose se na grantove iz inostranstva (49.715 KM) i grantove iz zemlje (818.849 KM). Grantovi iz inostranstva se odnose na grant od „Caritasa“ (16.000 KM) za rekonstrukciju zelene pijace i na projekat T.A.R.A. (23.127 KM) od Opštine Plužine. Grantovi iz zemlje najvećim dijelom se odnose na grant JP „Putevi Republike Srpske“ a.d. (454.299 KM) za projekat „Izgradnja i modernizacija putne mreže opštine Foča“ i Ministarstva za rad, socijalnu politiku, raseljena lica i izbjeglica Kantona Sarajevo (350.000 KM) za sufinansiranje izgradnje mosta u naselju Vikoč.

Transferi između različitih jedinica vlasti iskazani su u iznosu od 1.912.452 KM, a odnose se na transfere od države (87.777 KM), transfere od entiteta (1.823.820 KM), transfere od jedinica lokalne samouprave (720 KM) i transfere od fondova obaveznog socijalnog osiguranja (129 KM). Transferi od države najvećim dijelom se odnose na transfere člana Predsjedništva BiH (40.000 KM) i Ministarstva finansija i trezora BiH (46.377 KM) za centralnu izbornu komisiju Foča.

Transferi od entiteta najvećim dijelom se odnose na transfer Vlade Republike Srpske za projekat sufinansiranja stambenog zbrinjavanja mladih bračnih parova u Opštini Foča u iznosu od 800.000 KM, a na osnovu Odluke o određivanju prioriternih projekata iz Programa javnih investicija Republike Srpske za finansiranje iz Budžeta 2022. godine („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 9/22, 12/22, 14/22, 17/22, 19/22, 23/22, 30/22, 32/22, 33/22, 38/22, 45/22, 58/22 i 60/22).

Dio transfera se odnosi na transfere od Ministarstva zdravlja i socijalne zaštite (935.009 KM) za tuđu njegu i invalidnine za korisnike JU Centar za socijalni rad Foča.

6.1.1.2. Primici

Primici su iskazani u iznosu od 153.335 KM, a čine ih primici za nefinansijsku imovinu (82.843 KM) i ostali primici (70.492 KM).

Primici od nefinansijske imovine odnose se na primitke za neproizvedenu stalnu imovinu (73.909 KM) i primitke od zaliha materijala, učinaka robe i stinog inventara (8.934 KM).

Ostali primici se u potpunosti odnose na ostale primitke iz transakcija sa drugim jedinicama vlasti.

6.1.2. Rashodi i izdaci

6.1.2.1. Rashodi

Rashodi su iskazani u iznosu od 12.366.984 KM, a čine ih tekući rashodi (12.321.288 KM) i transferi između i unutar jedinica vlasti (45.696 KM).

Tekuće rashode čine rashodi za lična primanja zaposlenih, rashodi po osnovu korišćenja robe i usluga, rashodi finansiranja, subvencije, grantovi, doznake, rashodi finansiranja, drugi finansijski troškovi i rashodi transakcija razmjene između ili unutar jedinica vlasti i rashodi po sudskim rješenjima.

Rashodi za lična primanja zaposlenih iskazani su u iznosu od 4.335.488 KM i odnose se na obračunate plate zaposlenih u Opštini za 2022. godinu. Čine ih rashodi za bruto plate zaposlenih u iznosu od 3.343.108 KM, rashodi za bruto naknade troškova i ostalih ličnih primanja zaposlenih po osnovu rada u iznosu od 871.462 KM (najvećim dijelom ih čine naknade za prevoz na posao i sa posla u iznosu od 27.741 KM, naknade za topli obrok u iznosu od 284.077 KM, regres za godišnji odmor u iznosu od 211.996 KM i porezi i doprinosi na naknade u iznosu od 332.178 KM), rashodi za naknadu plata zaposlenih za vrijeme bolovanja, roditeljskog odsustva i ostalih naknada plata u iznosu od 50.378 KM i rashodi za otpremnine i jednokratne pomoći (bruto) u iznosu od 70.540 KM (najvećim dijelom ih čine otpremnine po kolektivnom ugovoru u iznosu od 7.355 KM, novčane pomoći prilikom rođenja djeteta u iznosu od 6.060 KM, ostale jednokratne pomoći u iznosu od 27.966 i porezi i doprinosi na otpremnine i jednokratne pomoći u iznosu od 17.134 KM).

Rashodi po osnovu korišćenja robe i usluga iskazani su iznosu od 3.012.531 KM, a odnose se na rashode po osnovu utroška energije, komunalnih, komunikacionih i transportnih usluga, režijskog materijala, materijala za posebne namjene, tekućeg održavanja, putovanja i smještaja, stručnih usluga i na ostale neklasifikovane rashode.

Rashodi po osnovu utroška energije, komunalnih, komunikacionih i transportnih usluga iskazani su u iznosu od 433.650 KM. Najvećim dijelom ih čine rashodi po osnovu utroška električne energije (104.840 KM), centralnog grijanja (54.172 KM), uglja (61.097 KM) i usluge korišćenja fiksnih telefona (27.433 KM).

Rashodi za režijski materijal iskazani su u iznosu od 63.648 KM, a najvećim dijelom čine ih rashodi za kompjuterski materijal (8.867 KM), obrasce i papir (20.183 KM) i materijal za održavanje čistoće (16.150 KM).

Rashodi za materijal za posebne namjene iskazani su u iznosu od 86.580 KM, a najvećim dijelom čine ih rashodi za materijal za potrebe obrazovnog procesa (15.917 KM) i ostali materijal za posebne namjene (64.112 KM).

Rashodi za tekuće održavanje iskazani su u iznosu od 599.862 KM, a najvećim dijelom čine ih rashodi za održavanje objekata drumskog saobraćaja (471.263 KM), usluge i materijal za tekuće popravke i održavanje ostalih građevinskih objekata (25.866 KM), održavanje sportsko-rekreativnih terena, uređenja zelenih površina (34.874 KM) i održavanje prevoznih sredstava (15.407 KM).

Rashodi po osnovu putovanja i smještaja iskazani su u iznosu od 63.202 KM i najvećim dijelom se odnose na rashode po osnovu utroška benzina (4.269 KM) i utroška nafte i naftnih derivata (38.428 KM).

Rashodi za stručne usluge iskazani su u iznosu od 156.178 KM, a najvećim dijelom se odnose na rashode za objavljivanje tendera, oglasa (9.800 KM), geodetsko-katastarske usluge (11.624 KM), usluge štampanja, grafičke obrade (16.296 KM), izradu projektne dokumentacije (20.297 KM) i ostale stručne usluge (28.818 KM).

Rashodi za usluge održavanja javnih površina i zaštite životne sredine iskazani su u iznosu od 912.881 KM, a najvećim dijelom čine ih rashodi za čišćenja javnih površina (466.570

KM), utrošak električne rasvjete na javnim površinama (116.329 KM) i uređenje prostora (123.738 KM).

Ostali neklasifikovani rashodi iskazani su u iznosu od 696.530 KM i najvećim dijelom čine ih rashodi za bruto naknade za rad van radnog odnosa (494.143 KM), rashodi po osnovu reprezentacije (166.675 KM) i ostali nepomenuti rashodi (15.578 KM).

Rashodi finansiranja i drugi finansijski troškovi su iskazani u iznosu od 108.585 KM, a odnose se na rashode po osnovu kamata na obveznice u zemlji (48.413 KM) i rashode po osnovu kamata na primljene zajmove u zemlji (60.172 KM).

Subvencije su iskazane u iznosu od 406.108 KM, a odnose se na subvencije javnim nefinansijskim subjektima u oblasti poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva i subvencije nefinansijskim subjektima.

Subvencije javnim nefinansijskim subjektima u oblasti poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva su iskazane u iznosu od 166.514 KM, a odnose se na podsticaj poljoprivredne proizvodnje u 2022.godini na području opštine.

Subvencije nefinansijskim subjektima su iskazane u iznosu od 239.594 KM, a odnose se na subvencije dodjeljenje preduzećima po osnovu subvencije za zapošljavanje pripravnika na području opštine.

Grantovi su iskazani u iznosu od 1.778.856 KM, a odnose se na grantove u zemlji (1.775.965 KM) i grantove u inostranstvu (2.891 KM).

Grantovi u zemlji se odnose na tekuće grantove neprofitnim subjektima u zemlji (1.179.198 KM), ostale tekuće grantove (235.969 KM), kapitalne grantove neprofitnim subjektima u zemlji (80.650 KM) i ostale kapitalne grantove u zemlji (280.147 KM).

Tekuće grantove neprofitnim subjektima u zemlji najvećim dijelom čine tekući grantovi organizacijama i udruženjima i to političkim (30.000 KM), humanitarnim (49.992 KM), sportskim i omladinskim (677.464 KM) i grantovi za afirmaciju porodice, i zaštitu prava žena, djece, izbjeglih i raseljenih lica (242.138 KM).

Iskazani tekući grantovi neprofitnim subjektima u zemlji u iznosu od 18.000 KM odnose se na evidentirane grantove zajednici etažnih vlasnika za sanaciju fasade, što nije u skladu sa članom 95. Pravilnika o budžetskim klasifikacijama, sadržini računa i primjeni kontnog plana za budžetske korisnike, jer isti predstavljaju kapitalne grantove.

Kapitalni grantovi neprofitnim subjektima u zemlji odnose se na sredstva dodijeljena Srpskoj pravoslavnoj crkvenoj opštini Fočanskoj (13.650 KM) na osnovu Odluke o planiranju i obezbjeđenju sredstava za sufinansiranje parternog uređenja Hrama Svetog Save u Foči („Službeni glasnik Opštine Foča“ broj 6/22). Navedenom Odlukom je propisano da će se sredstva u iznosu od 563.409 KM u narednih osam godina planirati i obezbijediti iz budžeta Opštine (prvih 12 mjeseci po 1.950 KM, a ostalih 86 mjeseci po 6.279 KM). Srpska pravoslavna crkvena opština Fočanska se kreditno zadužila kod Nove banke a.d. Banja Luka, a kao instrument obezbjeđenja zaključen je Ugovor o cesiji sa Opštinom kojom Srpska pravoslavna crkvena opština Fočanska potraživanja od Opštine koja će nastati u budućem vremenskom periodu u iznosu od 450.000 KM ustupa Novoj banci a.d. Banja Luka.

Ostali kapitalni grantovi u zemlji se najveći dijelom odnose na sufinansiranje projekta izgradnje objekta zgrade za mlade bračne parove u Foči u iznosu od 270.347 KM, po osnovu Odluke o načinu i uslovima javne prodaje građevinske parcele u svojini Opštine Foča i izbora investitora za izgradnju objekta zgrade za mlade bračne parove u Foči („Službeni glasnik opštine Foča“ broj 7/22 i 8/22).

Iskazani ostali kapitalni grantovi su precijenjeni u iznosu od 270.347 KM za koliko su potcijenjene subvencije, jer sufinansiranje izgradnje zgrade za mlade bračne parove ne predstavlja grant već subvenciju, što nije u skladu sa članom 94. Pravilnika o budžetskim klasifikacijama, sadržini računa i primjeni kontnog plana za budžetske korisnike.

Doznake na ime socijalne zaštite koje se isplaćuju iz budžeta Republike, opština i gradova su iskazane u iznosu od 2.512.531 KM, od čega doznake građanima koje se isplaćuju iz budžeta Republike, opština i gradova (2.120.297 KM) i doznake pružaocima usluga socijalne zaštite koje se isplaćuju iz budžeta Republike, opština i gradova (392.234 KM).

Rashodi finansiranja, drugi finansijski troškovi i rashodi transakcija razmjene između ili unutar jedinica vlasti iskazani su iznosu od 115.387 KM, a odnose se u potpunosti na rashode finansiranja i druge finansijske troškove između jedinica vlasti.

Rashodi po sudskim rješenjima su iskazani u iznosu od 51.802 KM, a najvećim dijelom se odnose na sudsko poravnanje (42.216 KM).

Transferi između i unutar jedinica vlasti su iskazani u iznosu od 45.696 KM, a odnose se na transfere entitetu (1.965 KM), transfere jedinicama lokalne samouprave (40.272 KM), tranfere fondovima obaveznog socijalnog osiguranja (497 KM) i tranfere ostalim jedinicama vlasti (2.962 KM). Transfer jedinicama lokalne samouprave odnosi se na transfer Opštini Trnovo u svrhu rješavanja stambenog pitanja višečlane porodice za koju je Opština dobila transfer (prihode) od Predsjedništva BiH za tu svrhu (naknadno odlučeno da se stambeno pitanje realizuje u Opštini Trnovo).

Preporučuje se načelniku Opštine da obezbijedi da se klasifikacija subvencija i grantova vrši u skladu sa članom 94. i 95. Pravilnika o budžetskim klasifikacijama, sadržini računa i primjeni kontnog plana za budžetske korisnike.

6.1.2.2. Izdaci

Izdaci su iskazani u iznosu od 2.886.429 KM, a odnose se na izdatke za nefinansijsku imovinu (2.187.446 KM), izdatke za finansijsku imovinu (2.000 KM), izdatke za otplatu dugova (622.168 KM) i ostale izdatke (74.815 KM).

Izdaci za nefinansijsku imovinu se odnose na izdatke za izgradnju i pribavljanje zgrada i objekata (981.443 KM), izdatke za investiciono održavanje, rekonstrukciju i adaptaciju zgrada i objekata (990.392 KM), izdatke za nabavku postrojenja i opreme (153.678 KM), izdatke za investiciono održavanje opreme (6.962 KM), izdatke za nematerijalnu proizvedenu imovinu (20.942 KM), izdatke za pribavljanje zemljišta (4.510 KM) i izdatke za zalihe materijala, robe i stinog inventara, ambalaže (29.519 KM). Najveći dio izdataka se odnosi na izgradnju puteva, javne rasvjete, sportsko-rekreativnih terena, rekonstrukciju trga i gradske pijace. Rezervisanje budžetskih sredstava je izvršeno u ukupnom iznosu od 103.432 KM u skladu sa članom 96. stav (5) Pravilnika o računovodstvu, računovodstvenim politikama i računovodstvenim procjenama za budžetske korisnike, a najvećim dijelom se odnose na pokrenute ili završene javne nabavke za rasvjetu, video nadzor i izgradnju potpornog zida.

Izdaci za finansijsku imovinu se odnose na izdatke za akcije i učešća u kapitalu po osnovu Odluke o usklađivanju organizovanja i poslovanja Srpske centralne biblioteke „Prosvjeta“ Foča („Službeni glasnik Opštine Foča“ broj 6/22).

Izdaci za otplatu dugova se odnose na izdatke za otplatu glavnice po hartijama od vrijednosti (166.832 KM), izdatke za otplatu glavnice primljenih zajmova u zemlji (453.447 KM) i izdatke za otplatu dugova prema drugim budžetskim korisnicima iste jedinice vlasti (1.889 KM).

Ostale izdatke čine u potpunosti ostali izdaci iz transakcija sa drugim jedinicama vlasti (74.815 KM).

6.1.3. Budžetski suficit/deficit

U obrascu PIF-a iskazan je suficit u iznosu od 1.735.231 KM i predstavlja zbir bruto suficita (3.839.834 KM) i neto izdataka za nefinansijsku imovinu iskazan u negativnom iznosu

(2.104.603 KM). Iskazani bruto suficit predstavlja razliku između prihoda fonda (16.206.818 KM) i rashoda fonda (12.366.984 KM), a neto izdaci za nefinansijsku imovinu iskazani u negativnom iznosu predstavljaju razliku između primitaka za nefinansijsku imovinu (82.843 KM) i izdataka za nefinansijsku imovinu (2.187.206 KM).

6.1.4. Neto finansiranje

Neto finansiranje u obrascu PIF-a je iskazano u negativnom iznosu od 600.263 KM, a predstavlja zbir neto primitaka po osnovu finansijske imovine u negativnom iznosu (2.000 KM), neto zaduživanja u negativnom iznosu (622.168 KM), ostalih neto primitaka u negativnom iznosu (4.323 KM) i raspodjele suficita iz ranijih perioda (28.228 KM).

6.1.4.1. Neto primici od finansijske imovine

Neto primici po osnovu finansijske imovine su iskazani u negativnom iznosu po osnovu izdataka za finansijsku imovinu u iznosu od 2.000 KM, a primitaka od finansijske imovine nije bilo.

6.1.4.2. Neto zaduživanje

Neto zaduživanje je iskazano u negativnom iznosu po osnovu izdataka za otplatu dugova u iznosu od 622.168 KM, a primitaka od zaduživanja nije bilo.

6.1.4.3. Ostali neto primici

Ostali neto primici predstavljaju razliku ostalih primitaka (70.492 KM) i ostalih izdataka (74.815 KM).

6.1.4.4. Raspodjela suficita iz ranijih godina

Raspodjela suficita iz ranijeg perioda iskazana je u iznosu od 28.228 KM, a odnosi se na neutrošena namjenska sredstva iz 2021. godine za koju je Skupština opštine donijela Odluku o utrošku namjenskih sredstava iz 2021. godine u 2022. godini i raspodjeli maksimalnog iznosa korigovanog suficita iz 2021. godine raspoloživog za potrošnju u 2022. godini („Službeni glasnik Opštine Foča“ broj 10/22).

6.1.5. Razlika u finansiranju

Razlika u finansiranju je iskazana u iznosu od 1.134.968 KM, a čine je neto finansiranje u negativnom iznosu (600.263 KM) i suficit (1.735.221 KM).

6.1.6. Izvještaj o izvršenju po računovodstvenim fondovima

Opština je u obrascu PIF-a za 2022. godinu iskazala ukupne prihode i primitke u iznosu od 16.388.381 KM, od toga na fondu 01 u iznosu od 16.388.131 KM i na fondu 03 u iznosu od 250 KM, dok su ukupni rashodi i izdaci iskazani u iznosu od 15.253.413 KM, od toga na fondu 01 u iznosu od 15.253.173 KM i na fondu 03 u iznosu od 240 KM.

6.2. Bilans uspjeha

6.2.1. Prihodi

Prihodi u Bilansu uspjeha su iskazani u iznosu od 17.411.385 KM, a čine ih prihodi (16.206.818 KM), koji se iskazuju u PIF-u i prihodi obračunskog karaktera (1.204.568 KM).

6.2.1.1. Prihodi (osim obračunskih)

Prihode (osim obračunskih) čine poreski prihodi (10.576.635 KM), neporeski prihodi (2.849.166 KM), grantovi (868.564 KM) i transferi između ili unutar jedinica vlasti (1.912.452 KM), a koji su detaljno obrazloženi u tački 6.1.1. izvještaja.

6.2.1.2. Prihodi obračunskog karaktera

Prihode obračunskog karaktera čine prihodi od realizacije zaliha (9.494 KM), prihodi od usklađivanja vrijednosti imovine (528.016 KM), dobici od prodaje imovine (809 KM), pomoći u naturi (895.000 KM) i ostali prihodi obračunskog karaktera u negativnom iznosu (226.631 KM).

Prihodi od usklađivanja vrijednosti imovine i ostali prihodi obračunskog karaktera najvećim dijelom se odnose na evidentiranja iz Izvještaja iz jedinstvene evidencije o prijavljenim i uplaćenim porezima za obračunski period 01.01.2022- 31.12.2022. godine koji je dostavljen od strane Poreske uprave Republike Srpske.

Pomoći u naturi su precijenjene u iznosu od 895.000 KM za koliko su potcijenjeni prihodi obračunskog karaktera po osnovu odnosa sa drugim jedinicama vlasti, jer ulaganje iz Programa javnih investicija Republike Srpske u nefinansijsku imovinu (izgradnja puteva) Opštine Foča je evidentirano na pomoći u naturi od pravnih lica iz zemlje, što nije u skladu sa članom 65. stav (1) tačka 3. Pravilnika o računovodstvu, računovodstvenim politikama i računovodstvenim procjenama za budžetske korisnike.

Preporučuje se načelniku Opštine da obezbijedi da se prihodi obračunskog karaktera po osnovu odnosa sa drugim jedinicama vlasti kod ustupanja nefinansijske imovine od drugih jedinica vlasti evidentiraju u skladu sa članom 65. stav (1) tačka 3. Pravilnika o računovodstvu, računovodstvenim politikama i računovodstvenim procjenama za budžetske korisnike.

6.2.2. Rashodi

Rashodi u Bilansu uspjeha iskazani su u iznosu od 30.259.542 KM, a čine ih rashodi fonda (PIF-a) u iznosu od 12.366.984 KM i rashodi obračunskog karaktera u iznosu od 17.892.558 KM. Prema nalazu revizije rashodi u bilansu uspjeha su podcijenjeni u iznosu od 1.723 KM.

6.2.2.1. Rashodi (osim obračunskih)

Rashode (osim obračunskih) čine tekući rashodi (12.321.288 KM) i transferi između i unutar jedinica vlasti (45.696 KM), a koji su detaljno obrazloženi u tački 6.1.2.1. izvještaja.

6.2.2.2. Rashodi obračunskog karaktera

Rashodi obračunskog karaktera su iskazani po osnovu nabavne vrijednosti realizovanih zaliha (27.824 KM), amortizacije (9.753.743 KM), usklađivanja vrijednosti imovine (531.888 KM), ostalih rashoda obračunskog karaktera (64.328 KM) i rashoda obračunskog karaktera po osnovu odnosa sa drugim jedinicama vlasti (7.514.775 KM).

Rashodi po osnovu amortizacije odnose se najvećim dijelom na rashode amortizacije stambenih objekata (33.959 KM), poslovnih objekata (485.905 KM), saobraćajnih objekata (8.402.920 KM), ostalih građevinskih objekata (627.399 KM), prevoznih sredstava (16.945 KM), računarske opreme (12.620 KM), opreme za obrazovanje, nauku, kulturu i sport (73.892 KM), specijalne opreme (37.827 KM) i nematerijalne imovine (37.102 KM). Kod obračuna amortizacije primijenjene su godišnje amortizacione stope iz Pravilnika o primjeni godišnjih amortizacionih stopa za budžetske korisnike ("Službeni glasnik Republike Srpske" broj 110/16). Revizijskim ispitivanjem je utvrđeno da su rashodi amortizacije saobraćajnih objekata više obračunati za iznos od 25.542 KM, jer obračun amortizacije novoizgrađenih puteva je izvršen za cijelu godinu, a ne od momenta kada je sredstvo raspoloživo za korišćenje shodno MRS JS 17 – Nekretnine, postrojenja i oprema (paragraf 71). Shodno navedenom, rashodi amortizacije su precijenjeni za iznos od 25.542 KM za koliko su podcijenjeni zgrade i objekti.

Rashodi od usklađivanja vrijednosti imovine su potcijenjeni za iznos od 27.265 KM za koliko su precijenjena kratkoročna potraživanja (tačka 6.3.1.1. izvještaja).

Rashodi obračunskog karaktera po osnovu odnosa sa drugim jedinicama vlasti odnose se na prenos bez naknade objekata Osnovne škole „Sveti Sava“, Osnovne škole „Veselin Masleša“ i pripadajućeg zemljišta na Republički nivo, što je u skladu sa članom 62 stav (4) Pravilnika o računovodstvu, računovodstvenim politikama i računovodstvenim procjenama za budžetske korisnike.

Preporučuje se načelniku Opštine da obezbijedi da se obračun amortizacije vrši od momenta kad je sredstvo raspoloživo za korišćenje shodno MRS JS 17 – Nekretnine, postrojenja i oprema (paragraf 71).

6.2.3. Finansijski rezultat

U Bilansu uspjeha kao razlika prihoda (17.411.385 KM) i rashoda (30.259.542 KM) iskazan je finansijski rezultat u negativnom iznosu od 12.848.157 KM. Prema nalazu revizije finansijski rezultat je više iskazan za iznos od 1.723 KM (tačka 6.2.2.2. izvještaja).

6.3. Bilans stanja

6.3.1. Aktiva

Na dan 31.12.2022. godine iskazana je poslovna aktiva u iznosu od 297.770.344 KM bruto vrijednosti, 145.808.375 KM ispravke vrijednosti i 151.961.969 KM neto vrijednosti. Čine je tekuća i stalna imovina.

6.3.1.1. Tekuća imovina

Tekuća imovina iskazana je u iznosu od 4.986.341 KM bruto vrijednosti, 1.296.914 ispravke vrijednosti i 3.689.427 KM neto vrijednosti, a odnosi se na kratkoročnu finansijsku imovinu i nefinansijsku imovinu u tekućim sredstvima. Prema nalazu revizije tekuća imovina je podcijenjena za iznos od 26.012 KM.

Kratkoročna finansijska imovina i razgraničenja iskazana je u iznosu od 4.911.352 KM bruto vrijednosti, ispravke vrijednosti 1.229.704 KM i 3.681.648 KM neto vrijednosti. Odnosi se na gotovinu i gotovinske ekvivalente (2.584.568 KM), kratkoročna potraživanja (727.495 KM), kratkoročna razgraničenja (68.321 KM), kratkoročnu finansijsku imovinu i razgraničenja između ili unutar jedinica vlasti (301.264 KM).

Gotovina i gotovinski ekvivalenti odnose se na sredstva na bankovnim računima (2.579.931 KM) i blagajnu (4.637 KM).

Kratkoročna potraživanja su iskazana u iznosu od 1.957.642 KM bruto vrijednosti, 1.230.147 KM ispravke vrijednosti i 727.495 KM neto vrijednosti, a odnose se na potraživanja po osnovu prodaje i izvršenih usluga (200.072 KM), potraživanja za nenaplaćene poreze, doprinose i neporeske prihode (426.366 KM), potraživanja po osnovu poreza na dodatu vrijednost (93.560 KM) i ostala kratkoročna potraživanja (7.497 KM).

Potraživanja po osnovu prodaje i izvršenih usluga uglavnom se odnose na potraživanja po osnovu zakupa i prodaje zemljišta. Potraživanja po osnovu prodaje i izvršenih usluga su precijenjena za 27.265 KM za koliko su potcijenjena sumnjiva i sporna potraživanja i rashodi od usklađivanja vrijednosti imovine, jer potraživanja po osnovu zakupa zemljišta i poslovnog prostora koja nisu naplaćena duže od 12 mjeseci od datuma dospijeca nisu korigovana i klasifikovana kao sumnjiva i sporna potraživanja u skladu sa članom 73. Pravilnika o računovodstvu, računovodstvenim politikama i računovodstvenim procjenama za budžetske korisnike.

Potraživanja za nenaplaćene poreze, doprinose i neporeske prihode su iskazana u iznosu od 1.612.506 KM bruto vrijednosti 1.186.140 KM ispravke vrijednosti i 426.366 KM neto vrijednosti, a odnose se na potraživanja po osnovu poreskih i neporeskih prihoda.

Potraživanja za poreze, doprinose i neporeske prihode za koje je produžen rok plaćanja, a koja dospijevaju na naplatu u roku do godinu dana u iznosu od 104.848 KM nisu reklasifikovana na kratkoročna potraživanja. Takođe, potraživanja za koja je produžen rok plaćanja na period duže od godinu dana u iznosu od 51.571 KM nisu reklasifikovana na dugoročna potraživanja. Shodno tome, kratkoročna potraživanja potcijenjena su za iznos od 53.277 KM, za koliko su precijenjena dugoročna potraživanja, što nije u skladu sa članom 62. stav (1) i 68. stav (6) Pravilnika o budžetskim klasifikacijama, sadržini računa i primjeni kontnog plana za budžetske korisnike.

Kratkoročna razgraničenja su iskazana u iznosu od 68.321 KM, a odnose se na ostala kratkoročna razgraničenja.

Kratkoročna finansijska imovina i razgraničenja između ili unutar jedinica vlasti najvećim dijelom se odnosi na transfer Ministarstva zdravlja i socijalne zaštite Republike Srpske po osnovu refundacije lične invalidnine iz oblasti socijalne zaštite.

Nefinansijska imovina u tekućim sredstvima iskazana je u iznosu od 74.990 KM bruto vrijednosti 67.210 KM ispravke vrijednosti i 7.780 KM neto vrijednosti, a odnosi se na zalihe robe (5.724 KM) i sitan inventar, auto-gume, odjeću, obuću i slično (2.056 KM).

Preporučuje se načelniku Opštine da obezbijedi da se:

- **korekcija potraživanja koja nisu naplaćena u roku od 12 mjeseci vrši shodno članu 73. Pravilnika o računovodstvu, računovodstvenim politikama i računovodstvenim procjenama za budžetske korisnike;**
- **evidentiranje potraživanja koja dospijevaju u periodu do godinu dana i potraživanja za koja je produžen rok plaćanja na period duže od godinu dana vrši u skladu sa članom 62. stav (1) i 68. stav (6) Pravilnika o budžetskim klasifikacijama, sadržini računa i primjeni kontnog plana za budžetske korisnike.**

6.3.1.2. Stalna imovina

Stalna imovina je iskazana u iznosu od 292.784.003 KM bruto vrijednosti, 144.511.461 KM ispravke vrijednosti i 148.272.542 KM neto vrijednosti. Prema nalazu revizije stalna imovina je precijenjena za iznos od 74.229 KM.

Dugoročna finansijska imovina i razgraničenja iskazana je u iznosu od 2.060.124 KM neto vrijednosti, a odnose se na dugoročne plasmane (1.583.548 KM) i dugoročna potraživanja (476.576 KM).

Dugoročne plasmane čine u potpunosti akcije i učešća u kapitalu.

Akcije i učešća u kapitalu u glavnoj knjizi trezora se vode po nominalnoj vrijednosti, a odnose se na KP „Komunalac“ a.d. Foča (310.937 KM), PViK „Izvor“ a.d. Foča (1.226.732 KM), JU Dom zdravlja Foča (2.000 KM), JU Apoteka Foča (2.000 KM) i „Energana - Foča“ d.o.o. Foča (1.000 KM).

Opština je evidentirala u GKT na akcije i učešća u kapitalu osnivački ulog za Srpsku centralnu biblioteku „Prosvjeta“ Foča (2.000 KM) za koju nije ispunila uslov za početno priznavanje shodno članu 67. stav (3) Pravilnika o računovodstvu, računovodstvenim politikama i računovodstvenim procjenama za budžetske korisnike, jer vrijednost osnivačkog uloga osnovnog kapitala nije upisana u registru suda. Skupština opštine je donijela Odluku o usklađivanju organizovanja i poslovanja Srpske centralne biblioteke „Prosvjeta“ Foča s obzirom da je osnivač biblioteke Srpsko prosvjetno i kulturnog društvo „Prosvjeta“ Istočno Sarajevo svojom odlukom iskazalo interesovanje da se Opština upiše u sudski registar kao suosnivač biblioteke. Okružni privredni sud u Trebinju je utvrdio Zaključkom od 16.6.2022. godine da nisu ispunjeni formalni i materijalni uslovi za upis promjene pravne forme Srpske centralne biblioteke „Prosvjeta“ Foča zapisane članom 11.

Zakona o registraciji poslovnih subjekata u Republici Srpskoj („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 67/13, 15/16 i 84/19) i da ustanova može biti javna samo u slučaju kada je jedini osnivač Republika i/ili jedinica lokalne samouprave.

Dugoročna potraživanja se odnose na potraživanja za poreze, doprinose i neporeske prihode za koje je produžen rok plaćanja (394.006 KM) i na ostala dugoročna potraživanja (82.570 KM). Potraživanja za poreze, doprinose i neporeske prihode za koje je produžen rok plaćanja su precijenjena za iznos od 53.277 KM (tačka 6.3.1.1. izvještaja).

Ostala dugoročna potraživanja su precijenjena za iznos od 46.494 KM za koliko je precijenjen finansijski rezultat ranijih godina i potcijenjena sporna ostala kratkoročna potraživanja i korekcija ostalih kratkoročnih potraživanja, jer dospjela potraživanja od privrednog društva GIK „Hidrogradnja“ a.d. u stečaju Istočno Sarajevo nisu naplaćena u roku od 12 mjeseci za koje Opština nije u ranijem periodu izvršila klasifikaciju po ročnosti na kratkoročna i korekciju u skladu sa članom 60. stav (10) Pravilnika o budžetskim klasifikacijama, sadržini računa i primjeni kontnog plana za budžetske korisnike i članom 73. stav (2) Pravilnika o računovodstvu, računovodstvenim politikama i računovodstvenim procjenama za budžetske korisnike. Opština je u 2023. godini izvršila ispravku grešaka po navedenom osnovu shodno tome nije data preporuka.

Nefinansijska imovina u stalnim sredstvima iskazana je u iznosu od 290.723.879 KM bruto vrijednosti, 144.511.461 KM ispravke vrijednosti i 146.212.418 KM neto vrijednosti, a odnosi se na proizvedenu stalnu imovinu, dragocjenosti, neproizvedenu stalnu imovinu, nefinansijsku imovinu u stalnim sredstvima u pripremi i ulaganje na tuđim nekretninama, postrojenjima i opremi.

Proizvedena stalna imovina je iskazana u iznosu od 263.861.890 KM bruto vrijednosti, 144.492.266 KM ispravke vrijednosti i 119.369.624 KM neto vrijednosti, a čine je zgrade i objekti, postrojenja i oprema i nematerijalna proizvedena imovina. Zgrade i objekti su iskazani u iznosu od 118.480.345 KM, a odnose se na stambene objekte (2.442.190 KM), poslovne objekte i prostore (23.080.954 KM), saobraćajne objekte (82.816.049 KM) i ostale poslovne objekte (10.141.152 KM). Opština je vodovodnu mrežu u vrijednosti od 2.774.038 KM sa sredstava u pripremi stavila u upotrebu. Opština je poslovnu zonu „Livade“ (kompleks bivše kasarne) priznala i evidentirala na zgrade i objekte, a ista predstavlja investicionu imovinu, jer se ne koristi u administrativne svrhe i čuva sa ciljem davanja u zakup eksternim stranama shodno MRS JS - 16 Investiciona imovina (paragraf 12) i članu 29. Pravilnika o računovodstvu, računovodstvenim politikama i računovodstvenim procjenama za budžetske korisnike. Shodno tome, investiciona imovina je potcijenjena u vrijednosti od 620.520 KM za koliko su precijenjeni zgrade i objekti. Takođe, zgrade i objekti su podcijenjeni u iznosu od 25.542 KM po osnovu više obračunate amortizacije (tačka 6.2.2.2. izvještaja).

Postrojenja i oprema iskazana su u iznosu od 876.725 KM, a odnose se najvećim dijelom na prevozna sredstva (34.724 KM), kancelarijsku opremu (31.802 KM), računarsku opremu (83.606 KM), opremu za obrazovanje, nauku, kulturu i sport (462.174 KM), opremu za grijanje i ventilaciju (44.802 KM), vatrogasnu i komunalnu opremu (140.793 KM). Nematerijalna proizvedena oprema je iskazana u iznosu od 12.554 KM, a odnosi se na regulacione planove.

Dragocjenosti su iskazane u iznosu od 420 KM, a odnose se na umjetnička dijela.

Neproizvedena stalna imovina je iskazana u iznosu od 25.472.564 KM bruto vrijednosti, 17.749 KM ispravke vrijednosti i 25.454.815 KM neto vrijednosti, a odnosi se na zemljište (23.494.507 KM) i šume (1.960.308 KM). Nematerijalna neproizvedena imovina je iskazana u iznosu od 17.749 KM bruto vrijednosti i 17.749 KM ispravke vrijednosti, a odnosi se na licence za koju Opština nije primijenila revalorizacioni model vrednovanja shodno članu 41. Pravilnika o računovodstvu, računovodstvenim politikama i računovodstvenim procjenama

za budžetske korisnike kojim je propisano da nakon što je knjigovodstvena vrijednost svedena na nulu izvrši se primjena revalorizacionog modela.

Nefinansijska imovina u stalnim sredstvima u pripremi je iskazana u iznosu od 1.381.774 KM neto vrijednosti, a odnosi se najvećim dijelom na izgradnju puta Hum-Brštenovica (889.460 KM), vodovod –druga faza rekonstrukcije (378.436 KM) i deponiju „Filipovići“ (36.712 KM).

Ulaganje na tuđim nekretninama, postrojenjima i opremi je iskazano u iznosu 7.231 KM bruto vrijednosti, 1.446 KM ispravke vrijednosti i 5.785 KM neto vrijednosti, a odnosi se na ulaganja od strane JU Turističke organizacije Foča .

Preporučuje se načelniku Opštine da obezbijedi da se:

- **na poziciji akcije i učešća u kapitalu početno priznavanje vrši u skladu sa članom 67. stav (3) Pravilnika o računovodstvu, računovodstvenim politikama i računovodstvenim procjenama za budžetske korisnike;**
- **evidentiranje investicione imovine vrši shodno MRS JS - 16 Investiciona imovina (paragraf 12) i članu 29. Pravilnika o računovodstvu, računovodstvenim politikama i računovodstvenim procjenama za budžetske korisnike;**
- **primijeni revalorizacioni model vrednovanja za nematerijalnu neproizvedenu imovinu shodno članu 41. Pravilnika o računovodstvu, računovodstvenim politikama i računovodstvenim procjenama za budžetske korisnike.**

6.3.2. Pasiva

Na dan 31.12.2022. godine iskazana je poslovna pasiva u iznosu od 151.961.970 KM, a čine je obaveze i razgraničenja i vlastiti izvori.

6.3.2.1. Obaveze i razgraničenja

Obaveze i razgraničenja su iskazane u iznosu od 12.304.670 KM, a čine ih kratkoročne obaveze i razgraničenja i dugoročne obaveze i razgraničenja.

Kratkoročne obaveze i razgraničenja iskazane su u iznosu od 2.502.361 KM, a odnose se na kratkoročne finansijske obaveze (723.488 KM), obaveze za lična primanja zaposlenih (511.869 KM), obaveze iz poslovanja (811.364 KM), obaveze za subvencije, grantove i doznake na ime socijalne zaštite (305.023 KM), kratkoročna rezervisanja i razgraničenja (1.672 KM), ostale kratkoročne obaveze (2.103 KM) i kratkoročne obaveze i razgraničenja iz transakcija između ili unutar jedinica vlasti (146.842 KM).

Kratkoročne finansijske obaveze se odnose na kratkoročne obaveze po osnovu hartija od vrijednosti (172.766 KM) i obaveze po dugoročnim zajmovima koji dopijevaju na naplatu do godinu dana (550.722 KM). Kratkoročne obaveze po osnovu hartija od vrijednosti se odnose na obaveze po osnovu dijela dugoročnih obaveza u zemlji koji dopijevaju na naplatu do godinu dana.

Obaveze za lična primanja zaposlenih odnose se na obaveze za bruto plate zaposlenih i bruto naknade plata za decembar 2022.godine u iznosu od 299.655 KM i na obaveze za bruto naknade troškova i ostalih ličnih primanja zaposlenih po osnovu rada, otpremnina i jednokratnih pomoći za decembar 2022. godine u iznosu od 212.214 KM.

Obaveze iz poslovanja se odnose na obaveze iz poslovanja u zemlji (799.629 KM) i obaveze iz poslovanja u inostranstvu (11.735 KM). Obaveze iz poslovanja u zemlji najviše čine obaveze za nabavku robe i usluga u zemlji (262.119 KM), obaveze za nabavku stalne imovine u zemlji (417.185 KM), obaveze prema fizičkim licima u zemlji (33.255 KM) i obaveze po sudskim rješenjima u zemlji (47.621 KM).

Obaveze za subvencije, grantove i doznake na ime socijalne zaštite se odnose na obaveze za subvencije (79.825 KM), obaveze za grantove (1.642 KM) i obaveze za doznake na ime socijalne zaštite koje se isplaćuju iz budžeta Republike, opština i gradova (223.556 KM).

Kratkoročne obaveze i razgraničenja iz transakcija između ili unutar jedinica vlasti se odnose najvećim dijelom na dugoročne obaveze koje dospjevaju do godinu dana (91.163 KM) po osnovu dugoročnog kredita prema Ministarstvu finansija Republike Srpske prema projektu „Vodosnabdijevanje u opštini Foča“.

Opština je do roka za sastavljanje finansijskih izvještaja izmirila obaveze iz 2022. godine u iznosu od 1.552.957 KM.

Dugoročne obaveze i razgraničenja iskazane su u iznosu od 9.802.309 KM, a odnose se na dugoročne obaveze po osnovu hartija od vrijednosti (1.119.596 KM), dugoročne obaveze po zajmovima (1.586.495 KM), ostale dugoročne obaveze (105.580 KM) i dugoročne obaveze i razgraničenja iz transakcija sa drugim jedinicama vlasti (6.995.638 KM).

Dugoročne obaveze po osnovu hartija od vrijednosti su evidentirane po osnovu prve emisije obveznica u 2020. godini nominalne vrijednosti od 1.500.000 KM po kamatnoj stopi 3,5% godišnje (period otplate od 9 godina).

Dugoročne obaveze po zajmovima se odnose na realizovan kredit iz 2019. godine kod „Intesa Sanpaolo Banka“ d.d. Sarajevo za finansiranje izgradnje nove zgrade Dječijeg vrtića „Čika Jova Zmaj“ u Foči u iznosu od 2.500.000 KM po kamatnoj stopi 2,92 % godišnje (period otplate 10 godina).

Ostale dugoročne obaveze se odnose na retencije (zadržani dio isplata dobavljačima kao garancija za dobro izvršenje posla) po osnovu realizacije projekta „Vodosnabdijevanje u opštini Foča“.

Dugoročne obaveze i razgraničenja iz transakcija sa drugim jedinicama vlasti se odnose na ugovor o kreditnom zaduženju prema Ministarstvu finansija Republike Srpske za realizaciju projekta „Vodosnabdijevanje u opštini Foča“ (prenos kreditnih sredstava Evropske investicione banke po projektu „Vodovod i kanalizacija Republike Srpske“). Ukupno ugovorena vrijednost pomenutog projekta iznosi 10.000.000 KM.

6.3.2.2. Vlastiti izvori sredstava

Vlastiti izvori sredstava iskazani su u iznosu od 139.657.300 KM, a čine ih trajni izvori sredstava (28.717.953 KM) i finansijski rezultat (110.939.347 KM). Prema nalazu revizije vlastiti izvori su precijenjeni za iznos od 48.217 KM.

Finansijski rezultat se odnosi na finansijski rezultat ranijih godina (123.787.504 KM) i finansijski rezultat tekuće godine u negativnom iznosu (12.848.157 KM). Finansijski rezultat ranijih godina je precijenjen za iznos od 46.494 KM, jer Opština nije izvršila ispravku potraživanja u ranijem periodu (tačka 6.3.1.2. izvještaja).

6.3.3. Vanbilansna evidencija

Pozicije vanbilansne aktive i pasive iskazane su u ukupnom iznosu od po 2.617.801 KM, a odnose se na primljene mjenice i bankarska garancija za dobro izvršenje posla u ukupnom u iznosu od 327.705 KM, date garancije po osnovu jemstva Komunalnom preduzeću „Komunalac“ a.d. Foča po dugoročnom kreditu u iznosu od 255.108 KM i stanovi koji su u prethodnim periodima stavljeni na raspolaganje Opštini bez prava vlasništva u iznosu od 2.045.988 KM. U vanbilansnoj evidenciji nisu evidentirane date mjenice kao sredstvo obezbjeđenja za servisiranje duga po osnovu emisije obveznica i dugoročnog kredita.

Preporučuje se načelniku Opštine da obezbijedi da se na vanbilansnim pozicijama uknjiži vrijednost datih mjenica kao sredstvo obezbjeđenja za servisiranje duga po osnovu emisije obveznica i dugoročnog kredita u skladu sa članom 89. Pravilnika o budžetskim klasifikacijama, sadržini računa i primjeni kontnog plana za budžetske korisnike.

6.4. Bilans novčanih tokova

U Bilansu novčanih tokova iskazani su prilivi gotovine iz poslovnih aktivnosti (16.180.660 KM), odlivi gotovine iz poslovnih aktivnosti (12.393.624 KM), prilivi gotovine iz investicionih aktivnosti (82.843 KM), odlivi gotovine iz investicionih aktivnosti (2.138.876 KM) i odlivi gotovine iz aktivnosti finansiranja (622.168 KM).

Neto priliv gotovine iskazan je u iznosu od 1.108.835 KM, gotovina na početku obračunskog perioda 1.475.733 KM i gotovina na kraju obračunskog perioda u iznosu od 2.584.568 KM. Bilans novčanih tokova sačinjen je u skladu sa članom 42. Pravilnika o finansijskom izvještavanju budžetskih korisnika i sa zahtjevima MRS JS 2 – Izvještaji o novčanim tokovima (paragraf 18, 22 i 25).

6.5. Vremenska neograničenost poslovanja

U Napomenama uz finansijske izvještaje je, u skladu sa odredbama MRS JS - 1 Prezentacija finansijskih izvještaja (paragrafi 15. c i 38), objelodanjeno da su finansijski izvještaji Opštine sastavljeni u skladu sa načelom stalnosti poslovanja, uz pretpostavku da Opština neće obustaviti poslovanje u doglednoj budućnosti.

6.6. Potencijalna imovina i potencijalne obaveze

U napomenama je objelodanjeno da su se protiv Opštine u 2022. godini vodila četiri sudska spora ukupne vrijednosti od 172.886 KM, a osnov sporova je naknada štete. Opština vodi tri spora u kojima se pojavljuje kao tužilac ukupne vrijednosti od 6.594 KM, a osnov sporova je naplata zakupnine i komunalne naknade.

6.7. Napomene uz finansijske izvještaje

Uz Konsolidovane finansijske izvještaje za 2022. godinu sačinjena su i Napomene za period 01.01 – 31.12.2022. godine, koje pružaju neophodne informacije o Opštini, primijenjenim propisima za izradu godišnjeg obračuna, računovodstvenoj osnovi i primijenjenim računovodstvenim politikama, u skladu sa zahtjevima MRS-JS 1 - Prezentacija finansijskih izvještaja i odredbama člana 46. Pravilnika o finansijskom izvještavanju budžetskih korisnika.

Revizijski tim

Goran Štrbac, s.r.

Ostoja Dragojević, s.r.

Gordana Šurlan, s.r.